

Szerkesztőségi iroda:

Főiac, Csalak-féle ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal.

Pollák Mór könyvnyomdája
ho. á a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A háromszéki „Háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
kint kétszer:
csütörtökön és vasárnap

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Andrássy gróf beszédéhez.

A külügyi exposé leghosszasabban az okkupáció kérdésével foglalkozik; s ez természetes. De kiemeli, hogy ez mégis csak része az ő akciójának; s ez akció helyesen csak egész összefüggésében ítéltethető meg. Az ítélet anyagát a külügyminiszter ur maga jelöli ki a berlini szerződésben, melyet egész külügyminiszteri működése eredményének akar tekinteni, s ez eredménnyel együtt kíván egész működésére helyeslő, vagy helytelenítő ítéletet nyerni.

A külügyminiszter ur igen merészen, de világosan és határozottan és — a mit szintén ki kell emelnünk — igen alkotmányosan teszi fel a kérdést az alkotmányos testületek mellőzéséről, a közvélemény tájékoztatlanul hagyásáról, eljárásának homályba burkolásáról a külügyminiszter ellen több, kevesebb joggal vádult felhozták: annak árnyékát sem lehet mostani eljárásában felfedezni. Rámutat egy eredményre, melyet működésével azonosít; tudja, hogy ez eredmény nem népszerű, sőt, hogy midőn ez eredményhez hozzájárult, annak, a mit ő az állam érdekének tartott, áldozatul hozta saját népszerűségét. De dacára, hogy ennek tudatában van, nem kerül, hanem provokálja és sürgeti azoknak ítéletét, kik törvény és alkotmány szerint felette itélni hivatva vannak. Andrássy gr. ezen nyilatkozataiban az alkotmányos államférfi politikai érteke egész hamisítatlanságában lép elő térbe; a mit Andrássy a parlamenti hatalmak ellen netán vetett az akcióiban, azt jóvá teszi a beszámolásban. S e pillanatban, midőn az alkotmányos faktorok ítélete előtt meghajol, egyszerűs mind felülmelkedik mindazon kicsinyes támadásokon és gyanúsításokon, melyeknek jó ideje céltábláját képezte. Andrássy gróf oly ellenség, kit fegyverrel a kézben, szembe támadva nagyobb erővel lehet győzni és megbuktatni; de nem lehet ignorálással, kéz alatt az utból félretelni.

TÁRCA.

A várnagy unokája.

— Oroff A. után. —

Az erdő zug. Sötét zöld lombjain át egy rom'félben álló kastély csillan ki. Különböző körök körül nincs egyetlen emberi lakás sem. Késő délután volt.

Egy fa törzséhez kántaránál fogva oda van kötve egy ló, mely csendesen legelész a fa körül. Az erdélyi lépcsőin, melyek négyzögű kövei közt avatag moha nőtt, egy férfi ül gazdag vadászöltönyben, kíváncsi szemléződéssel elmerengve a bájjaitól megfosztott épületen. Jórészt filozofus gondolatok vonultak át agyán a földi fény mullandósága felett. A hely épen alkalmas volt ilyen eszmék felköltésére.

Egyszerre csikorogva nyílik ki az erdélyre vezető ajtó s egy csoda szépségű női alak lépett ki szép tiszta fehér ruhában, melynek szabása rég letűnt időkre emlékeztet.

Az idegen megmerevülve bámolt a tüneményen s gyorsan felugorván helyéről, kezével homlokát dörzsölni, mint aki valami csodálatos bűvölet hatásától akar megszabadulni. Mikor azonban látta, hogy a kedves alak tőle megrettent s habozva visszahúzódott, néhány gyors lépéssel mellette tért:

— Tündérpalotába tévedtem? — szölt az idegen. — Várászatok alatt van talán ez a kastély s te a mesebeli hercegnő vagy benne? Vagy — folytatva tovább mosolygva, látván a nő csodálatos tekintetét — valóban emberek laknak itt? Mondd, kérlek, mi a neved, erdők csodaszép gyermeke! — s megfogja gyöngéden kezét.

A nő engedte, hogy az ifjú kezei az övét érintsék, aztán a szép piros ajkak csendesen megnyiták s ezt válaszolt az ifjúnak:

— Mari!

A hang egy csendes ezüstzengés volt.

Ki az Mari?

Nagyhatású beszédét így végzi:

„Midőn a hatalmak Bosznia és Hercegovina megszállását és kormányzását reánk bízták, nemcsak keleti állásunk legitimitását ismerték el, hanem határozataink által világosan kijelentették azt is, hogy egy nagy és erős osztrák-magyar monarchia európai szükség s hogy e birodalom épen mert támadó, vagy terjeszkedő politikát nem követhet és követni nem akar, természetes missziójának végrehajtásában Európa bizalmára és támogatására számolhat.

Az alapfeltételek azonban, mely nélkül a szerződés végrehajtása nem volt képzelhető, Bosznia és Hercegovina megszállása volt.

E lépés elkerülhetetlen volt azon célból, hogy Törökország utjait közt fentartani egyáltalán lehető legyen; de szintoly szükséges volt azon esetre, ha ez — a mit nem reménylünk — belső elgyengülés folytán nem találna sikerülni, mert ez esetben Bosznia és Hercegovina azon védelmi állás, melyre szükségünk van, politikai és anyagi érdekeink oly védelmére, mely ne kényszerítessen bennünket kalandos politika esélyeinek tenni ki a monarchiát.

Szemérvetették a kormányt, hogy elhagyta a hagyományos osztrák politika útjait. Nem hiszem, hogy e szemrehányás alapos lenne. — A politika, melyet mi követünk, jó osztrák hagyományon, jó magyar tradíció alapszik: Savoyai Jenő hagyománya az és a Hunyadyaké Magyarországon, csak azzal a különbséggel, hogy ama hősök fegyverei Törökország megsemmisítésére voltak irányozva, míg ma, a hatalmi viszonyok változával, ugyanazon ut, mely a mi érdekeink oltalmára szükséges volt, — egyszerűs mind az egyetlen mód arra, hogy Törökország jelen állományában fenmaradjon.

Hogy mindezek után az én politikám jelszava nem lehet más, mint a berlini szerződés végrehajtása a magunk és mások részéről, az magától értetődik.

A várbán, mely egykor a régi vadászatok idejében nagyon sokszor zajos volt, — a földszinti szobák közül egy néhány még lakható. Ezekben lakik a süket és vak vén kastélynagya, a ki életét örökös álmodozásban tölti. A háztartást egy épen ilyen vén nőcseléd viszi. Mari pedig a vén kastélynagya unokája.

Mari az erdőben nőtt fel s mindig itt élt az erdőben. Alig ismer más embert nagyatyján s a vén Gertrudnak kívül. Irni és olvasni egy öreg iskolamestertől tanult, a ki régebben ki-kijött a legközelebbi faluból nagyatyja látogatására; most már az is rég elköltözött a halottak országába. Különbözőben is alig törődött velők valaki. Az erdő mélyében élrejtve volt a kastély s természetesen nem sokan tudhatták még a legközelebbi falvakból sem, hogy ott emberek is laknak. Minden évben egyszer két szekrényt hozott egy fuvaros Gertrud számára őslelki szerekkel rakva s ez volt az egyetlen üzleti éllékekötöttség, melyet ők a külvilággal fenntartottak.

A szeretetreméltó fenszöveget, mely Mari jellemvonásának csodálatos báját kölcsönözt, anyjától örökölte, a ki szép, előkelő nő volt s egy büszke családnak leánya vala. Ez a büszke család uralta egykor e falakat s ezekben az egész környéket.

Ebben a vadászkastélyban látta meg évekelőtt a büszkeszalad leánya a szép erdőzt, a v. nagyfiát kinek gyönyörű fekete szeméibe szerelmes lett. Egy közeli falu felkése össze is adta a szép párt még azon éjjel. Titokzatos fátyol fedi ez eseményt, melyet fellebbenteni sohasem lehetett. A világ aztán nemskora azt beszélte, hogy mindketten meghaltak. S csakugyan meghalt mindkettő a világra nézve. Sem a báró házában, sem a kastélynagya családjában nem említé többé senki neveiket. A báró ezen esemény után az erdei kastélyt örökre elhagyta. A várnagy pedig ott maradt egyedül s azóta azon állapotban van, a mint őt most találtuk. Soha nem járt ki és senkivel nem barátkozott, csak hébe-hóba a fentebb említett iskolamesterrel. Ez volt az, a ki tizenöt évvel ezelőtt az elhagyott lázhoz egy fehér csomagot hozott s ab-

Önök előtt uraim két ut nyílik: az egyik elfoglalni és kihasználni a politikai állást, melyet a berlini béke nekünk adott, hogy az európai hatalmakkal kezét fogva a szerződés végrehajtását biztosítsuk, másrészt pedig a kereskedelmi és forgalmi tért, melyet a berlini szerződés nekünk biztosít, monarchiánk és a határszágok javára értékesíteni.

A másik: kijelenteni, hogy a monarchia azon politikai és pénzügyi feladatokkal, melyekkel fel nem tartóztatható események szembe állították, nem bír és azokat magára vállalni nem akarja.

Sokkal nagyobb véleményem van az önök hazafiságáról, semhogy az áldozatok nagysága dacára kételkedjem benne, hogy önök pártkülönbség nélkül meg fogják tenni azt, a mit a monarchia java, érdekei, jövője megkövetel.

Még csak egyet kívánok megjegyezni. Küzdöttem meggyőződéseim egész hevével a politikáért, de nem a miniszterért. S ha arra kértém önököt, hogy a külügyi miniszterium költségvetését napirendre tűzzék, ezt azért tettem, mert úgy véltem, hogy ez nyújthat leginkább alkalmat arra, hogy a miniszter fölötti ítélletől elválasztassék.

Hogy a kormány politikája helyes volt-e, vagy nem: ennek megítélése az önök elhatározásától függ. Én csak szabad tért kívántam tartani arra, hogy különbséget lehessen tenni az ügy és a személy között, s bármily formában történjék itt az eldöntés, abban előre megnyugszom.

* A közös kormány az okkupáció 1879-i költségeire vonatkozó előterjesztéséhez bővebb részletes kimutatásokat és táblázatokat készít elő, melyek legrövidebb idő alatt a delegációk elé fognak terjesztetni.

* Az általános vámtariffa életbeléptetése céljából szükséges részletes utasítások egyike, mely a pamukfonalakra, szövetekre és gyapjuszövetekre vonatkozó osztrák kereskedelmi és magyar

ból a fehér csomagból egy alig két éves élenk ki teremtést bontott ki, melyet Gertrudnak adott át ápolás végett. A háznagy eleinte ajtózt zárt előtte s hetekig tudni sem akart a gyermekről. Később azonban úgy látszott, hogy a kis Mari az öreg leánya helyét pótolja, a ki kis korában elragadt tőle a halál s úgy járt a kis leány körül, mintha az az övé lett volna, jóllehet másfelől egy-egy nyilatkozatából, melyet olykor-olykor külföldben magánbeszédében közölni elejtett, azt lehetett következtetni, hogy az öreg jól tudja ki az a kis leány.

Mari az erdőök virágai közt nőtt fel s nemskora maga is az erdőök virága lett.

Egyszer Mari, a kinek szabad volt a kastély minden zego-zugát átkutatni, egy padláskamrában keresgélte a régi hánytvetett portékák közt. Történetesen egy ládát nyitott fel, mely telve volt régi, de jókarban lévő női ruhákkal, melyeket alkalmasint anyja viselhetett egykor. A gyönyörű ruhák finom kelméből voltak készítve s mikor Mari a kisebbek közül egyet magára próbált, oly jól talált az neki, mintha csak az ő karcsu termetére lett volna szabva. Gyermekes örömmel öltözött fel egy félfomályos tükör segítségével, a mit a falról levett s szaladt le Gertrudhoz. Az öreg Gertrud sajtóságos arckifejezéssel vállalt vont s morgogott is valamit, de nem rontotta el a leánya kedvét. Ettől fogva Mari mindig ezeket a ruhákat vette fel. A vén nagyatyja, a ki nem látott és nem hallott, ezt a cserét nem vette észre.

Mint egy élő mesebeli királyné, háborítatlanul járt-kelt Mari régi szabású öltönyében a kastélyból ki s az erdőben szanaszét. Az özek és madarak nem féltek tőle; ismerték őt jól s jó barátságban éltek együtt. Jöttek aztán az erdőbe szegény emberek is olykor-olykor, kik száraz fákat és ágakat cepeltek innen haza hátukon s mikor meglátták Marit a fák között, keresztet vetettek magukra s elbeszélétek otthon a faluban, hogy az eltűnt kisasszony lelke kóborol az erdőben.

(Folytatása következik.)